

Бүгү чурттарның пролетарийлери. каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нің Дээди
Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 78 (11576)

1981 чылдың апрель 2, четверг

1925 чылда
үндүлүштүнген

Өртөз 2 көп.

КӨСКҮ АГИТАЦИЯ

Чонну коммунисттер өзүга кижиздеринин херээнге масса-политиктиг ажилдын системасында чугула черни көскү агитация ээлеп турар. СЭКП-нин XXVI съездинин салган сорулгаларын, он бирги беш чылдың өндүр улуг ооналдарын амыдыралга чединишкенин боттандырынга совет кижилериниң күш-ажалчы болгаш политиктиг идекпейин улам көдүренинге оон ролю улуг. Бо хүннерде партиянын XXVI съездинин төгүлүг шиптирлерин таныжып, ону деткип, амыдыралга боттандыруу дээш, ол улуг сорулгаларны көскү агитация дамчыштыр көргүсепин турар ындыг коллектив чок.

«Тыва даг-дүгү» тудуг эргелелинде болгаш «Тыва кобальт» комбинатта парткомнар, Тыванын автосептелге заводунда, «Росводпром» каттыжышкынын демир-бетон кылыглар заводунда, Кызылдың сүт заводунда партия организациялары ажилчы чонну коллективтин мурнунда салдырган сорулгаларын күөсүдеринче мобилизастаарынга көскү агитациянын дээштин чедип ап турарлар. Чижээ, «Тыва кобальт» комбинаттын девискээринде он бирги беш чылдың сан-чугага-нын тодаргай көргүскен. Күш-ажалчы алдар тургун бүдүн коллективтерге, тус-түе муракчыларга алдар болдуруп көдүрүп турар. Күш-ажалчы чединишкенин бижең сымбаларын кылганы эки. Цехтер санында «Хожудуп турарлар чок ажилдаар» деп кыйгырылгар бар. Суурнуң кудумчуларында, албан организация черлеринин бажынырында, спорт шөдөринде, ясли-садтарда лозунг, плакаттарны чуруп, бижеңни көрүштүг.

Ындыг болза-даа көскү агитациянын хөй янзы аргаларын ам-даа чедир ажыглавын, харын чамдыкта оон кижизидикчи болгаш мобилизастаа ролюн чедир үнелевейн, ол ажилды ала-чайгаарлашкыч киирптер чоруктар бар. Чамдык партия комитеттери, эге организациялар көскү агитацияны өй-шаанда чаартырыңче, ону дериниңче кошкак кичээңгей салып турар. Бай-Тайга районун «Тээли» совхозунун Кызыл-Даг, Найрал салбырларында, Тандынын Кочетово, Владимировка суурларында, Өвүрүн Торгалы, Солчу, Эрзинин Мөрөн, Нарын, Каа-Хемнин Суг-Бажы, Дерзиг-Аксы суурларында болгаш өске-даа чурттакчылыг черлерде көскү агитацияны амгы үениң негелдеринге дүшүртүп тургуспаан. Ылангыя «Тээли» совхозтун төвүнде, Найрал салбырынның девискээринде каракка илдинер каасталга чок. Үениң негелдерин, эстетикага дүжүг бээр хире дозуннар, плакаттар, сымбалар көзүлбөс. Эрги чүдүдериң чогуур үезинде солудайн турар.

«Идеологтук, политика-кижизидиктег ажилды улам ынай экижидер дугайында» СЭКП ТК-нын доктаалында бүгү идеология ажилын эртемге үндөзүп, ажил-херекчи, тодаргай болгаш дээштик, амыдырал-биле сырый холбаалыг чорударын чугулап айткан. Ынчангаш көскү агитацияны чурттуң амгы хөгжүлденин байдалыңа, кижилерин эртем-билинин, культуразынын болгаш эстетиктиг негелдеринин бектик деңгелдеринге дүшүртүп тургүзары негеттин турар.

Бистин мурунууга салдыган сорулгаларын, оларнын күөсүлденин дугайында мезээлерин көскү агитацияны дамчыштыр кижиз бүрүзү билди алыр кылдыр тургүзары чугула. Ынчангаш ол бектик идеялыг тодаргай болгаш чараштыр бижиттинген турар. Улетпүр бүдүрүлге, район, хоорай, суур бүрүзүн көскү агитация-биле чангыс аай комплекстиг дерип-шимээринин планын ажилдап кылдырын практикалар херек.

Партия организациялары көскү агитациянын бектик идеялыг, кыйгырыкчы уткалыг, эстетика талазы-биле негелдеге дүжүп турарынче, өй-шаанда чаартыган болгаш шын хувааттынын дериттинген турарынче кичээңгейн доктаамал угландыр ужурул. Бүдүрүлге, хоорай, суурларын дериниң эң эки хевирлерин, политиктиг плакаттын болгаш монументалдыг пропаганданың чединишкенин долзуу-биле ажыглаар болза чогуур.

Көскү агитацияга удуртулганын чангыс аай системасы сөөлүг чылдарда тургустунуп турар. Хөй-хөй бүдүрүлге, тудуг черлеринде, колхозтарда, совхозтарда, албан организация черлеринде партия комитеттеринин ийкепе бюронун чанында көскү агитация талазы-биле методиктиг чөвүлелдер тургустунган. Оларнын ажилын чогуур деңгелге тургүзар херек.

Он бирги беш чылдың баштайгы чылы хайнышкынын чоруп турар. Бистин республиканын ажилчы чоннары СЭКП-нин XXVI съездинин материалдарын ханызы-биле өөренишпаан, бүгү улустун социалисттер чарыжыңа идекпейлиг киржин, планын даалгаларын болгаш социалисттер хүлээлелерин күөсүдир дээш бүгү күжүн салып турар. Бо херекке политмассалыг ажилдын, ылангыя оон база бир чугула хевир — көскү агитациянын дээштин, салдарын улам бедилеринче партия организациялары доктаамал кичээңгей салыр ужурул.

Көскү агитация партиянын сөзүн, бистин планнар-выстын өндүр улуун, коллектив бүрүзүнүн тодаргай планнарын кижиз бүрүзүңе чедир көскү болгаш лопчузу-биле тайылбырлаан турар кылдыр партиянын XXVI съездинин негелдеринге дүшүртүп ыччалдыр тургүзар херек.

АПРЕЛЬ 18-
ЛЕНИНЧИ
КОММУНИСТИГ
СУББОТНИК
ХҮНҮ

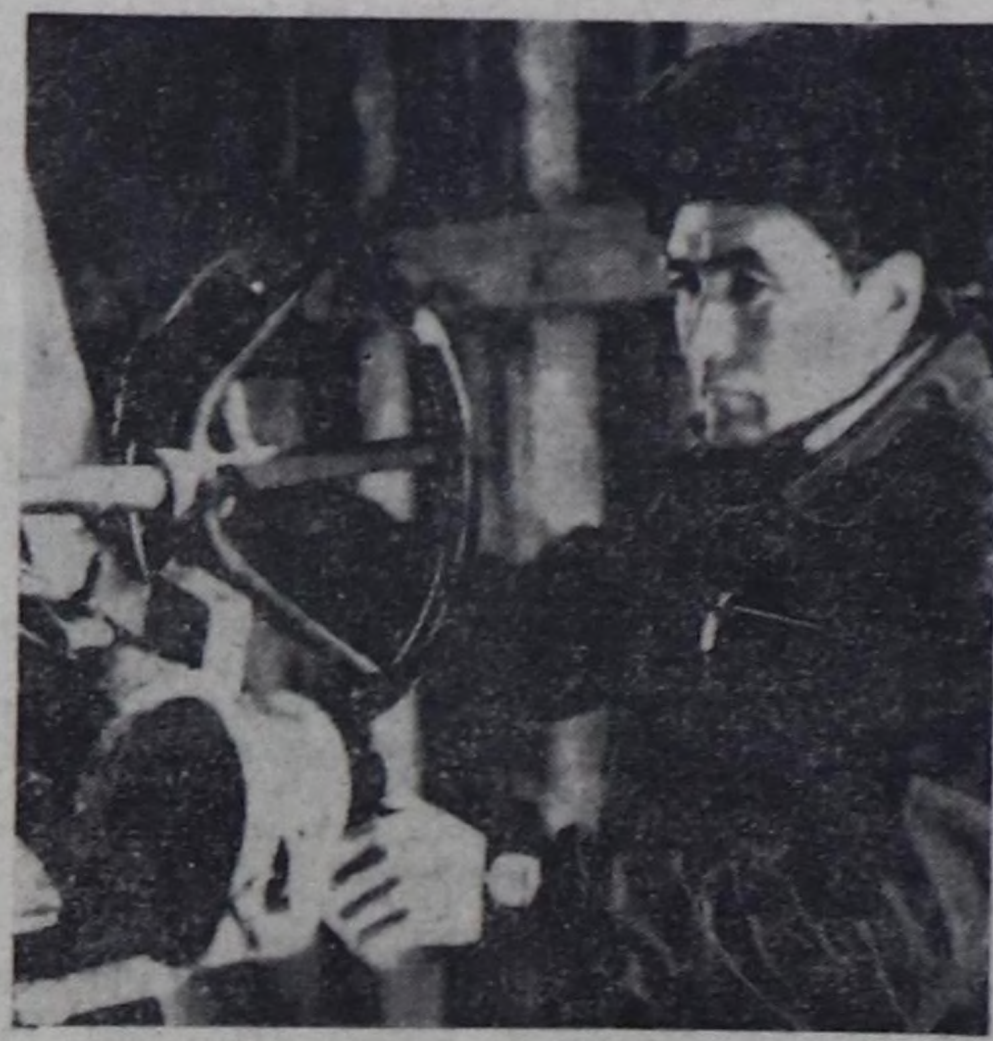
КУШ-АЖЫЛ
БАЙЫРЛАЛЫНГА

Күш-ажалдың байырлыгы — коммунисттер субботниктиг организациястыг, бектик деңгелге эртерир дээш Улуг-Хем районун күш-ажалчы коллективтеринде белеткедер улам калбарып турар. «Кызыл суббота» эртериринин чер-черде тургустунган штабтары ол хүн кылдыр ажилды хемчээлин, кымнарын кааа ажилдаарын тодаркап болгаш анаа белеткедерге кичээңгей күөсүдериң турар. «Найрал» совхозка коммунисттер субботник эртериринин штабын ажил-агитацияны директору С. К. Текеев баштап турар.

Коммунисттер субботникте бо совхозтун ажил-иниңеринден 800 ажыг кижиз ажил-агитация бүгү бүдүрүлге үзөткөтарында болгаш суур чаагайжылдыкта ажилдаар. Чижээ, мезгилдештирлор шик базарында кичиниче киирптер, чамдык ажилчылар чер сугтарында болгаш ону аштап-арыгларында киржип, Чолаачылар боттарынын кампап алган кыпар, чаар чүдүлери-биле ол хүн чүкк сөөлүг ажилдаарлар.

Хөй салгыч малчылар туралдарга ажилдаар. Ынчангаш совхозтун төвүнде оларга келген кижилер чуртталга бажынарын чугулап, мал каажаларын септээр болгаш эртеририн хоорун бээр. Сут-бараан фермаларын ажилдап чыгарып ол хүн боттарынын тус-түе ажилдаар черлеринге турарлар, ажил-агитация төп суурлардан хөй-хөй коллективтер Чаа Чаа-Хөл суурун, чаагайжылдыктаа киирпир-биле белеткенип турар.

Бо совхозтун ажил-иниңерин субботник хүнүнде 4450 рубльдин ажилын бүдүрүп кылдыр. Оон 830 рубльди он бирги беш чылдың фондузунче шилчидерин олар шиптирлээ.

«Тыва көдээ тудуг» трестин Шурмакта ыш белеткээр пунктунун ажил-иниңерин он бирги беш чылдың планын ооналдарын хуусаа бетинде күөсүдир дээш бектик хүлээлелерин алган кызымак ажилдап турарлар. Ылангыя К. П. Черепановтун удуртканы № 1 цехте Василий Макарович Ашенин бригаданы муракчыларын одурун доктаамал баштап турар.

Цехтин коллектив бирги кварталда 1100 кубометр дин материалдар белеткээр

Техника септелгези

ДЕТКИМЧЕ ТУРДА

Күш-ажалдың Кызыл Тук орденниг «Сут-Хөл» совхозтун ишчилери СЭКП-нин XXVI съездинин шиптирлеринге хөй-хөй киирп, шудуру ажилдап турар. Оон чижээ, чүкк машина-трактор мастерскаяны ажилдан бектик көрүп болур.

Машина-трактор мастерскаяны ажилчыларын септээр чогуур 24 тракторун 20-яна бо хүннерге чедир септээр дооскан. Оларнын-биле чергелештир көдээ ажил-агитацияны баштап турар. Амгы үеде 12 алаң, 13 сепка, 5 дожуг, 80 илбир болгаш өске-даа техника чакыс хову ажилдаарыга белет. Механизаторлар ам комбайнлар септээр турар. Он үш комбайнны чедип бектенип шутурунда тургустунган. Сиген кезер машиналарын септээрден башта эгелзеп.

Бин-Хем районун совхозтарының болгаш райсельхозтехникиның механизаторларынын, инженер техниктиг ажил-агитацияны, социалисттер чарыжыңа, социалисттер чарыжыңа улам калбарып турар. Олардын Маадыр-оолдун эвенолары мурунку одурунда чоруп турар. Ылангыя Куулар Даныш-оол, Монгуш Оюн-оол, Альберт Монгуш олар шапкын ажилдап турар.

С. БИЧЕ-ООЛ.

ОНЗА ЧУГУЛА ХЕРЕК

1921 чылдың апрель 1 бистин чуртувустун төгүзүңе база бир көскү үе-чада бооп кирген — Улус Комиссарлар Чөвүлели В. И. Ленинниң ат салганы «Көдээ ажил-агитация машина тудушкунун дугайында» декретти хүлээп алган.

Ук документ Совет күрүениң аграр политиказынын стратегиянын тодаргайлаан. «Көдээ ажил-агитация машина тудушкунун күрүне ужуру-дузалыг оңза херек деп санаар» деп декреттиң бирги пунктунда бижээн. «Массалыг бүдүрүшкүнүн болгаш ону специализациянын принципин өзү-гаар көдээ ажил-агитация машина тудушкунуну организастаарынын кол планын кыска хуусаада ажилдап кылдыр» документте көрдүнгөн.

Чурттуң көдээ ажил-агитация социалисттер орук-биле хөгжүдериңге, бистин аграр бүдүрүлгесиниң делегейде эңке калбак механизастаттынган-нарын бирээң болдурунга Ленинниң декрет канчаар-даа аажок улуг ролду болгаш деп, СЭТА-нын корреспондентинин интервьюнга мал ажилыңа болгаш мал чени бүдүрениңе машина тудушкунунуну министри К. Н. Беляк чугулаан.

Ленинниң идеялар болгаш түңгөдөр бистин

партияныстың аграр политикасында улам тодаргайлааттын, сайыраан. Амгы үеде чонну аш-чөм-биле хандыраарың ажилдериң бирги чертеңи сорулгазы болуп деп, эш Л. И. Брежнев СЭКП-нин XXVI съездининг илеткелине демделзеп. Аныгырың чогулчалыг шиптирлерин-биле тус-хай аш-чөм программаны ажилдап кылдыр чугула деп шиптирнин хүлээп алган.

«Көдээ ажил-агитация машина тудушкунуну бүгү адыраларын бүдүрүлгесинин хөгжүлденин болгаш аде дериниңиниң дүргөдериңиң ында чугула чери ээлеп турар деп, министр демделзеп.

Көдээге чаа техниканы көдээ ажил-агитация бүдүрүшкүнүн комплекстиг механизастар талазы-биле машиналарын чангыс аай системасында дүштүр кылып турар. Ол системада 3700 хевир-нин машиналары болгаш деринер киирп турар, оларнын 800 ажыг мал ажилыңа болгаш мал чени бүдүрениңе таарыштырган.

Кол угландышкынында: «Көдээ ажил-агитация бүдүрүшкүнүн индустрия базазынын болгаш депшигелтиг технологияне шиптирлерин дүргөдериң» деп бижээни Ленинниң декреттин утказынга бүрүн дүжүп турар (СЭТА).

Ажыктыг болгаш тынарлыг ажилдаар

СОРУК КИРДИВИС

«Он бирги беш чылдың планын ооналдарын чединишкенин болгаш амыр күөсүдир дээш бүгү-звипел социалисттер чарыжыңың дугайында» СЭКП ТК-нын, ССРЗ-нин Министрлер Чөвүлелиниң, ВЦСПС-тин, ВЛКСМ ТК-нын доктаалын Тываның сүт комбинатынын коллективниң ижиг дүжүлүшкүнүн-биле хүлээп алган болгаш бирги кварталдың планын ооналдарын коллектив чединишкенин күөсүдериңге улам-на сорук кирип, ажилдың темпизин бичин-даа кошнатпаан шиптирлээ.

Бирги кварталда Кызылдың сүт заводу, Шагаан-Арыгын, Чалаананын саржаг заводтары планын ооналдарын, социалисттер хүлээлгелерин кол көргүзүлгөр талазы-биле бүрүн күөсүдериң. Ынчангаш чылдың социалисттер хүлээлгелерин күөсүдир болурун аргаларын комбинаттын коллектив чыл эгезинден тура тургүзүп алган. Коллективтиң 1981 чылда алган социалисттер хүлээлгелеринде мындыг пункттар бар: продукция сайгарынын планын декабрь 25-те күөсүдир болгаш пландан ажыг 50 муң рубльдин продукциянын сайгары; бараанын продукция бүдүренин планын база декабрь 25-те күөсүдериң, пландан ажыг 52 муң рубльдин бараанын продукциянын бүдүрер. Саржаг бүдүренин пландан ажыг 10 тонна чедирер.

Бирги болгаш азын сөөттарның продукциянын бүдүренин планда көрүнгүдөн 1,1 хуу невуелдир, күш-ажалдың бүдүрүшкүнүн 1 хуу бедилер.

Заводтарын күш-ажалчы коллективтери социалисттер чарыжыңа бүрүн-биле хаара туттунган болгаш бедиткен социалисттер хүлээлгелерин хуусаа бетинде күөсүдериңге бүдүрелдиг ажилдап турарлар.

А. КУРАГИНА.

Тываның сүт комбинатында килдис эргелечизи.

Кижиниң чаагай чоруу дээш

ЧОРГААРАЛ

Бистин нам, чаазаастың кижиз дугайында, он чаагай чурттааларың дугайында салды салгышкыны боттарыныстың хүн бүрү амыралдык-сөз-көргүзүп турар. Амыралдык сөз-көргүзүп турар, оон културасын бектик. Ол моон сонгаар-даа улам чаагай алаар. Коммунисттериниң чоотка Москвага доозулган улуг шуулганынга кижиз дугайында, он чаагай байдалың дугайында салгы салгы — бистин намыстың, чаазаастың дээди кол сорулгазы дээрин база катап улам тодаргай-биле айткак болгай.

Бо талазы-биле бистин нам, чаазаастың чоотка чаа база бир оңза чугула доктаалды хүлээп алган. Ында урулгарың өгө-бүдүлгелер болгаш ислерге улуг чигелдериниң, артык эргелдерин болгаш оларга көргүзүп күрүне дузалажыкчынын дугайына ол ычкан интинин-биле хамааттар намыз кыраанда, ызыраар кижиниң чидирелде, шивалда апаргалда материалды хандыраалга алып эргелерин дугайың чогуу тодаргай айткак болду.

Хөй урулгарын өстүрүп, кижизиккен не килди болганмыда, бистин намыстың Төв Коми-

тетинин болгаш чаазаастың ол доктаалын, өске чөй-биле бир дөмей, чуректиң хамызын дөм өөрүп четтиршишкын-биле хүлээп ап, чоргаараал тур мен. Бистин хөй ажы-төүлүс өм шуптузу өскөн. Оларнын аразында партия ажилдакчыны, башкы, зоотехник, инженер дээш өске-даа мергелдигиң кижилери бар. Ол бүгү дээрне бистин нам, чаазаастың улуг дузалажыкчынын ачымы-дыр.

Тес-Хемге коллективтиг ажил-агитация тургустунгандан эгелзеп, амгы «Чоудураа» совхозка чедир интинин малын ажал-тежээп, колдуула-ла хойжулап келдиңиз. Мурнууда төрүрү хөй кадарын тургаш, күрүнеге чүс-чүс хурагалар өстүрүп, он-он тонна дүктү бүдүрүп бердиңиз. А амгы үеде 300 ажыг ирттер кадарын турар бис. Оларнын инти байдалы чур чаагай кыштан турар. Намын улуг шуулганын мал ажилыңа салган сорулгаларын күөсүдериңге хире шавыс-биле, үлдү-хууасты киирер дээш ам-даа шудуру ажилдап бис.

Өнөрмал СУВАНДИН, «Чоудураа» совхозтун хойжу-зу.

УРАН ЧҮҮЛ БОЛГАШ КУШ-АЖЫЛ ЭВИЛЕЛИ

СЭКП-нин XXVI съездинин шиптирлеринге холбоштыр Россиянын чуртуга уран чүлүлүк мастерлеринин сорулгаларын РСФСР-ниң Чуртукчулар эвилелиниң баштаар черинин Москвага март 31-ге болган пленумунга чугулаашкан. Эвилелдин баштаар чериниң даргазы С. Ткачев илеткей кылган.

Боттарынын чуртуга чогаалдарын илейлиг, уран-чечен дөңгөдөл бедилерин, совет кижиниң угаан-боданын чараш чаагай чорун төлөтүп чуртукчугерин чуртукчугер чоннар мастерлер кол солругазы кылдыр көрүп турар деп пленумга демделзеп. Шалыңчугу тураларың — БМЗ-че болгаш Атоммаш, БМЗ-че болгаш Кара өвөс хөрүзүңү аныккан көдээ черлеринче чуртукчуларын чогаалдык бажынышкыны бажыг чалчып аларган. Уран чүлүлүк болгаш күш-ажалдың эвилели улам кыш-ажалыңарыңче онза кичээңгей салып турар. Чуртуга уран чүлүлүк мастерлеринин хамааты идекпейлиг туртукчуларын сөөлүг чылдарың «Совет Россия», «Томени чери», «БМЗ-ны түдүп тур бис», «Мөңг Кара өвөс хөрүзүңүңүң чери» деп чуртуга дөңгөдөл тодаргай көргүсөң.

Бүдүрүлгелер болгаш организациялар-биле керээлерге үндөзүлөш, улуг картина-агитацияны чуртукчу ажилчы коллективтер-биле чуртукчуларын чогаалдык демне-жилгелерин чаа хевир апарган. Чижээлээр, Федерациянын Чуртукчулар эвилели ам «Алтайнын тараалан ховулары» деп делегейге белеткен турар. Делегейге кирген бүгү-ле чуртуга чогаалдарың Алтай крайнын ажил-иниңеринге дөңгөдөл чөдө бөр — ол байлак крайнын Кузнецкий ораула-рын, клубтарын, кызыл-буу-нарын каастап шийең бээр. Россиянын чуртукчуларын дузала-биле чопчун чуртукчуга-дараларын республикада тургузуп турары үшүн демде апарган.

Россия Совет Федеративтиг Социалисттер Республиканың чуртукчуларын У съездинин 1981 чылдын ноябрыда эртеририн пленум шиптирлээ.

Пленумун ажилыңа РСФСР-нин Министрлер Чөвүлелиниң Даргазынын орадакчымы В. И. Кочемасов киришкен.

(СЭТА).

БОЛГАР КОММУНИСТЕРНИҢ СЪЕЗДИЗИ

СОФИЯ. Март 31-де Болгариянын Коммунисттер партиязынын XII съездин ажитыңган. Болгар намыскалың дэл ортузунда Култураның «София» дээр улусчу ордунуң да делегаттар — ажилчыларын, тарачыларын, интеллигенциянын төлээлекчилери чыгыпкан. Социалисттер чурттарынын амы-дуума партияларынын коммунисттер болгаш ажилчы өске-даа партияларын, улусчу-демократтыг партияларын болгаш национал-хосталгалыг шимчээшкенин дөңгөдөлчүлөр ол съездинде берган. Аалчыларын аразында СЭКП-нин делегациязынын баштын СЭКП ТК-нын Политбюро кезигүүнү, Украинаның Компартиязынын ТК-зынын бирги секретары В. В. Шибенкини бар.

ТК-нын өткөт илеткели болгаш партиянын эдгелетин «ор-рулгалары деп илеткели БКП ТК-нын Бирги секретары Т. Живков кылган.

Болгарияга сайырангай социалисттер шиптирлерин тургустунган программаны БКП хүлээп алганынын соода баштайгы он чыл эртен деп, ол чугулаан. Ол үеде кылган кудал партиянын ТК-зы таарымчалыг үндөшкенин

берип турар. Улетпүрге, көдээ ажил-агитация, тудугга, культу-рага, интеллиг амыралдыкын бүгү талаларыңа улуг чединишкенин чедип алганын. Бистин социалисттер Төрүн чуртувус чаартыган. Болгарияны болурун хөгжүлдениңе чаа-чаа бедилерин чедип алган.

Партиянын X-XII съездиндеринин аразындагы үндөш чурттуң, национал орулгазын ийиң ажыг катап улгаткан. БУР-нун кол фондузаны 1970 чылда 33 миллиард лев ажа-турганын 1980 чылда 77 миллиард ажаа чедир, азы ийиң ажыг катан көүзүзүн.

«Чедип (1976—1980 чылдарда беш чылда «партиянын ажилынын. БУР-нун социал-экономикалыг болгаш культу-ра хөгжүлденин дугайында, сөскө беш чылда (1981—1985 чылдарда) чылда 1990 чылга чедир үеде сорулгалар дөңгөдөлчү БКП-нин XII съездинин теңистерин» партиянын Төп Комитети көөр болгаш баштап кылдыр кирип тур деп, Т. Живков чугулаан.

Болгарияга сайырангай социалисттер улам ынай тургуза-рын социалисттер тургузуш-кун үезинде тургустунган кай-гачык чулг экономикалыг бол-гаш угаан-бодал күчүзүңе

үндөзүлөш, социалисттер ин-теллиг хандыраалың улам-на чедип сайыраарың, чонун хөй-интин болгаш күш-ажалчы бектик илеткейин байдалында ботталдырар. Эртем-техниктиг революция-нын эң чаа чединишкенин дүргөн илгерилер турган. Чурттуң материал-техниктиг базазында, амыралдыкын бүгү талаларыңа ышар бол-гаш сая талазы-биле чаа өскө-көрүлгелерин боттандыраар алар бис.

Партиянын программасын хөй чүдүлгелерге, чурттуң дөңгөдөлчү чедип алганын дөңгөдөлчү дүштүр. БУР-га сайырангай социализмин тургузары үргүлчүлөр алар байдалыңа дүштүр партия-нын Төп Комитети сөскө беш чылда лавразыңа кол социал-экономикалыг сорулганын баштаарың XII съездине сандаллап турар: улус ажил-агитацияны интенсификацияга, экономиктиг чаа көрүшкүнү болгаш ону механизмин чайгы-лыш чок ажилдаарыңа база социалисттер интеллиг хандыраалың улам ынай сайыра-арыңа хандыраалыңа үндөзүлөш, чонун үргүлчү өзүл олар ма-териалдыг, угаан-бодал бол-гаш социал херекелдерин ком-

плектиг хандыраарыңе шугу-му улумчылар.

Чурттуң хөгжүлдениңе ам кол, шиптирлериң чүе» улус ажил-агитация, интеллиг амыралдыкын бүгү талаларын интенсификация болгаш кылдыр партиянын ТК-зы санап турар.

Болгариянын азыркы экономикалыг политиказынын кол чүлүлү ийи болгаш хөй тал-дыг үндөшчө, хамыктын мур-нунда БУР-нун болгаш ССРЗ-нин аразыга бүгү талалыг кыл ажилдаарыңа база чоол-дузалажыкчыга үндөзүлөш, делегейин социалисттер бистиниң интернационалыг бис-тин кижизикчестеи моон сон-гаар-даа хандыраарың болгаш калбарың болуп деп, Т. Живков онзапал демдел-зеп.

Делегейге байдалы болгаш партиянын азыркы полити-тиг ажил-чорудулазын тоза-рып көргүсүлөш, илетке-лин эркен он чыл тайынны болгаш дүшүрүлгүлүг чоруктуң чарыжыңынын бажыла-рыңа херээңге шиптирлериң чединишкенин болгаш ин-теллигтериниң үзөл болган деп демделзеп.

СЭКП-нин Тайбын програм-мазы амыралдаа чоорту,

чайлыгы чок боттанып олар, ССРЗ-нин болгаш эш Л. И. Брежневтин инициативанын өзүлгөр Хельсинкиге төгүлүг чединишкенин чедип алганын. ССРЗ-нин, Болгариянын, социалисттер каттыжылганын өске-даа чурттарынын ин-ициативаларын болгаш са-нааларын салдары-биле сеп-теңишкенин дүжүрер бол-гаш илгерин талазы-биле дү-штүлүг чоруту чылдык-лар дугайында чугулажык-чылар эгелзеп, олар делегей харылдааларыңа тайбынның өзүлүг бажылаарыңа таарымчалыг фактор болуру чиг-зениң чок.

Өткөтүрү үеде БУР-нун аш-тыкмы политиктиг ажил-чору-дугазынга кол кичээңгейин социалисттер дем каттыжыл-ганын сырый катты-жылышкын, чангыс эвин бижылаарың, Совет Эвиле-лини, Вьетнамин, ГДР-нин, Кубанын, Лаостун, Моолдун, Польшаның, Румынияны, Венгрияны болгаш Чехосла-виянын партиялары-биле болгаш улустары-биле намы-ралдаа база бүгү талалыг кыл ажилдаарыңа хөгжү-лериңе, байлажыларыңа утландыкын келген деп, илет-кели айткан.

К. ЧОЛУ

КОСМОНАВТИКАНЫҢ

ТӨӨГҮЗҮ МООН ЭГЕЛЭЭН

СОНУРГАК КӨРҮКЧҮЛЕР

УЛАШКАН МАРЫЛДААЛАР

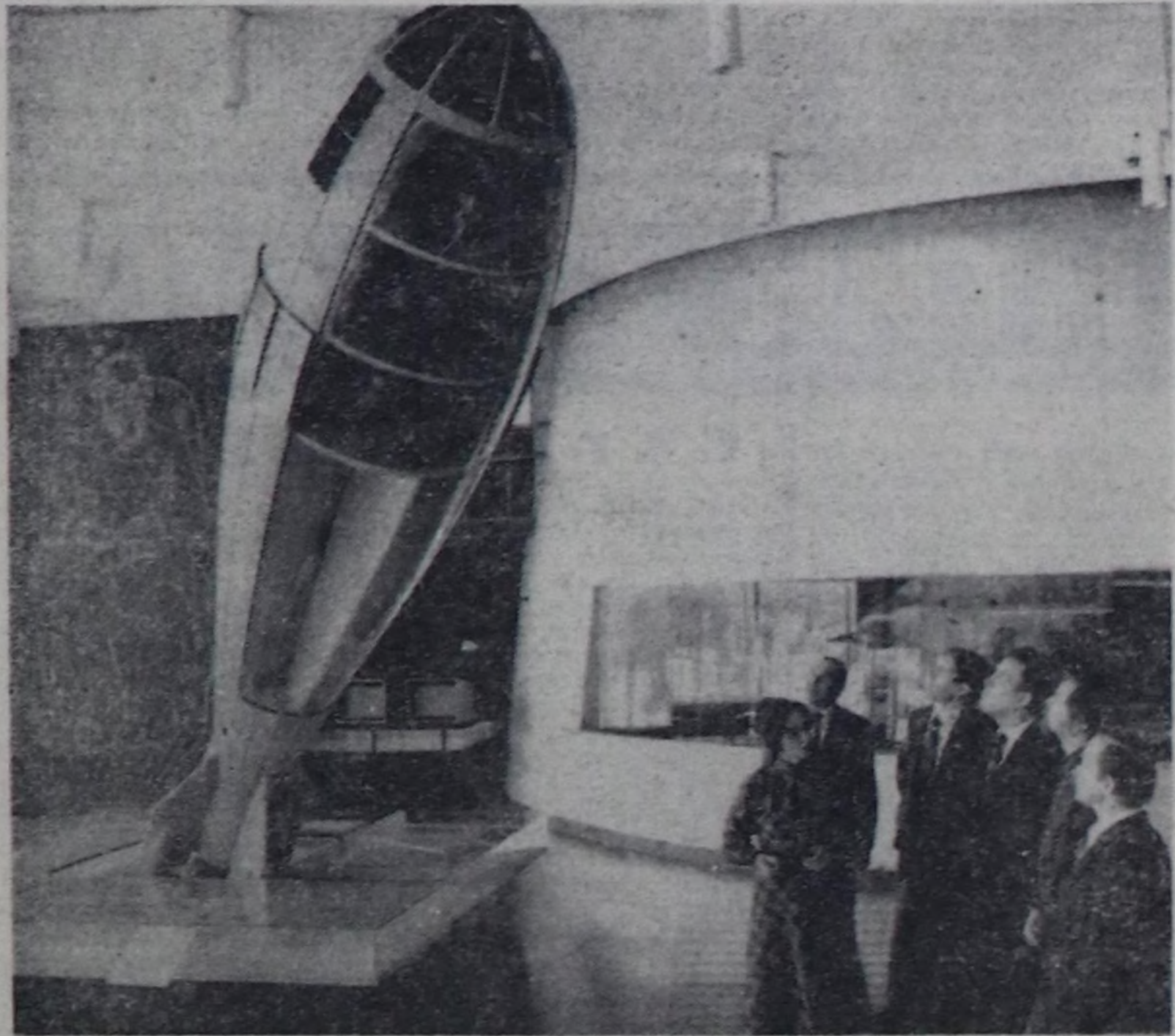
Кауага. Черня долгандыр орбитаже иштине кижилер баштайгы космос кораблы Совет Эвилениден салып үлгүргөнгө бээр апрель 12-де 20 чыл болур. Космос делегит кижини бүтүмдөс шыкы, турган ажал-чорудулазын космосе бирок орук изекчиз. Юрий Гагарин эгелээ.

Космонавтиканын төөгүзү Кауага эгелээ. Математика болгон физика башкы К. Э. Циолковскийнин — планеталар арасындагы харылааларнын теориянын үлгүлөткөнгө боюу кабинетинде, маака оон тикелсиз эге базым кылды. СССР 1957 чылда бирин кылдымал спутникти салып үндүргөш, делегейни космос шикчилдеринге кады ажалдажылаже кылдырган. Юрий Гагарининчү, төөгүзү ужуушкун кылган хүнде бистини чуртувустун кижилер

жи төрөлгөтөгө меделели бүгү динтерге чагылган. «Космосу шикчилдеринге чагылган» үзүмдүстүн эбес, а харын бүгү кижилерини аас-кежениге болгон чагыл чорунга, деп шикчилерини херезинге өөрүшкү-биле бараалгалдыр бис.

Эрткен 20 чылдар Совет Эвилени алган ол хүлээлгенин күсөлүп турар деп чүсөн бадыткан. Юрий Гагаринини «Космос шикчилдеринге чагылган» сестери ботангып турар. ЧУРУКТАРДА: К. Э. Циолковскийнин ракетанын моделин Кауага космонавтика төөгүзү музейинде; Кауага К. Э. Циолковскийнин бажы-музейинде оон ажалдаар кабинетин.

С. БЕЛЯВОНУН ФОТОУ. СЭТА-нын фотохрониказы.

АДА-ИЕНИН БЕЛЭЭ

Бистини чуртувустун сраховашенин эскерип аныгы-аңгы Оон бир хевиринге өг-бүлө тузар уругларын сраховашенин хамарлажыр. Оон канчаар тургузу ая болуру? Ол сраховашенин чотунан ужуу-дузаны калдыгы?

Ук сраховашенин ала-нелерини кылдыртпн алыры ажыкты. Калган уруг-ларын өг-бүлө тузар уругларын сраховашенин хамарлажыр. Оон канчаар тургузу ая болуру? Ол сраховашенин чотунан ужуу-дузаны калдыгы? Ук сраховашенин ала-нелерини кылдыртпн алыры ажыкты. Калган уруг-ларын өг-бүлө тузар уругларын сраховашенин хамарлажыр. Оон канчаар тургузу ая болуру? Ол сраховашенин чотунан ужуу-дузаны калдыгы?

Элээдилер, өг-бүлө, школа БУРУУ КЫМДАЛ

Аранчорун «Идегелин көрүш» деп чүлү школа амыдыралы-биле ханы холбаалы болгон ужурунда, ол чүлө башкыларын болгон ада-нелерин эвес, а өөреникчилерин билим сепкил-сагымынга дыкка дегген. Мычтанга бо чүлө хамарлажыр дыкка хой кижилерини сапал-ооалын бижип турар ужуру-даа ол.

Башкы херек Сан Сан-овичини класстан өскүсү үнгөн. Баян Монге — чартык өскүс оол. Ол ооалгааны күтсепди албайн (чалгазынган эвес), а өг-бүленин нини байдалында-даа күтсептинини барганы чадалас, кожа оолдуар эки Сергейини кылдыра-жыче харанган, башкылар айтырып болот чокка харылаптар. Баяннын ооалга күтсептин, харанып оларарын Сергей математика башкымынга чугаалапканы-биле бо маргылдаа эгелээр.

Экин кууу көргөш, Сергей Ондар Баян Монгени арагыты түвүнчү отгу дегерге, Баян оон шикчилер. Байызы буруулууга? Байызы-даа. Хой ботуу харын-даа Сергейде бооп болур. Бүгү класстан мурнуна экин арагытын огу турган дыкка дорамчыла-дыр. Шоолуу чүе эскербес чаштар эвес, элэди апарган оолдар-дыр. Оолдар шутт чокку өскүс, башкы Сан Санович Монгени түдүп алыр. Чүе дегерге Монге арай күштүг болган Ондарын аттей берген хевирин.

Сан Санович мында ийи коа буруулууга? «Хулган, үшүп чор!» дэни болгон Монгенин холун долгапканы. Мыччала-даа бо эттинин болур үлгүлөткө дээрини болушкунарын мюн сонгаары хеделишкенин көргүзү турар. Бир эвес бо оолдар хан үлгү чотушпана болза, Сан Санович бо чашкыларын кылдыр б? Кадес шикчилер берген-дир. Мында Сан Сановичини буруулап шикчилер берген баа бидинчес. Ийи содаачылар-даа буруулап тургулар-да мынаан.

Амыдыралга чүу-даа турар джирини шыкш, өөреникчилер чокшунтар-даа таварылгалар турар, а башкы өөреникчилерини мурнунга буруулууг бооп болуу-ла болгай, мычтанга Сан Сановичини үстүндө ийи чашкыларын бар-даа болза, мен оон ат-алдар чок, оокта кагдыган кижилер кылдыр санапас мен.

Сан Санович чотун соонда, дүне када өөреникчилерин баа хайгаарал, «чанылар, кичи-чолонер кылдылар» деп чагып чорур башкы-дыр. Оон-биле кады ол кем-херек үлгүлөткөнгө башкылар баа баш ууур болуу-байн барган. Оон башка ол үш оол каттыкпн алган, арагал-лап, кады бирөөни үлгүлөтсө-даа хонду турган.

Баян Монге башкылар ал-даа хүндүлээр болгон Блатной Соан башкы халый бэрге, Баян чарпы алч чот.

Бир эвес Сан Санович Баянны үргүлү хомудалып, ийи көрүп турган болза, Баян анза иштине хордала болган оон ол хире камадап турбаа дег. Мычтанга кол буруу Сан Сановичини черде эвес.

Мен башкылар, мында колда ондатгы кижилер Блатной деп молалыг Соан дээр оол. Херезини болза, ол класста чүт болуп турарын анаа Са-ла Сары барын дындайды турар, а оон-ужук алган, Блатной өг-бүлө хайгааралы арай кожай берген оолдарын черде соора көрбөс, чыгыт ыт дег, болупче доран-на элээди ап, оларын оон-даа үлгү кем-херектер үлгүлөткөнгө ыдалап турар кижилер.

«Бо херекти мен үлгүлөткөн мен деп өтүсө болдуна, сепи өлүрө мен» деп багай Монгенин ол албадан-даа болур. Мычтанга мен башкылар, бо чүлүдүн кол утказы калды-бир башкылар азы азыны буруулап диван, а кожай хайгаарала турар школары элээди оолдар калды-бир ба-гай салдыга чини-биле азын, боал чок кем-херек үлгү-гедин болурун көргүзүп турар.

Монгенин калды түндөп үндүрүп болуру дээрге, школары элээди оолдарын калды-бир кем-херек үлгүлөткөнгө көгү-дү-даа, көргүдү-даа турган, чыгаштар таварылгалар болу-лаарын баш ууур чалдыгынын угаалын турары болур.

Ада-не, хой-нини болган школары талзында элээди өөреникчилерге. Малагыла оолдарга хайгааралы күштөдиге джирини үлгүлөткөнгө ужуру бо. Оолдарын калды-биле кады чотуруун азы ойнары хаман чокка көрүп болбас. Башкылар-даа, хой-нини организациалары-даа боттарынын бажычыларыдан кирип өөренип турар уругларын амыдырал чуртталганын копка кичи-чолонер салып турарын бо чүлү көргүзүп турар шыкал. Хондуй бижип Уранмаа калды бажында олзулар-дыр? Көзө болган суур Советтерия интернатиз кымнарын уругларын кирип алза экил дээрини бүгү тала-зы-биле эки өөренип көрүп баа чугула. Чартык өскүсү-рини кичи-чолонерге адабайн баар таварылгалар бо-ла тургулар.

М. ЗРЕП.

Он бир чыл мурнуна, 1970 чылдын март төөгүзүндө, Тыванын хогжум-шин театрынын артистери делегейде суратгы коммунист Назым Хикметтин «Ынакшыл дугайында тоол» деп ийи көмөгө беш көргүзү-лүп шикчил ойнап эгелээди. Оон Кадр-оол Ооржаконич Сагды тургускан. Ол дээрге амык режиссерун эи баштай-пайн дээрин бүргей алы бер-ген. Чазы кууду-ла эгелээ, шынап-ла, хуулап суг кууду тургаты-биле дөмөй. Мындай чыгытгыла чүу кижилер шикчил кирип дикшкен, арти-тер кеттинген идик-хевини уш-туп, будук гримин ашпай, ха-мык херекселерини сценалар үндүрүп каапкан.

Чазы азыр-даа хире эвес. Бистин бодалымыс дег мындай чүе каза турар. Хой чон чо-гуур шагылда чыгып калган. Мындай чыгытгыда канча шикчил көрүп силер деп тайла-бырлап чадалас бис.

Чазы-боран-даа биске улут шикчил болбас, шикчи мына-ла көрүп бис—деп нини халык мындай.

Мындай чыгытгыда бичик чаш кижилер билим бар шы-кал. Ийи шикчил иштине уруг-ларын бергезээр-дир — деп, Кадр-оол Ооржаконич дыкка сагыш човал чугаалап турду.

Ажырбас бис, бичик кижилерини чыгытгыла, шутал алган бис — деп, шуту чон мындай.

Ойнаар чер сери алза-даа болза, зөмөй-де дымдылар болган. Режиссеруус ойнаар деп айтыпкын берди.

Калды-даа үеде чонунга барал болуру мындай кү-дээге болгай, мычтанга кы-зыл ажалдап чорутуу-даа бо-дур — деп, Кадр-оол Оор-жаконич чугаалап турду. Бис-тер он минаута иштине белек болдууар. Анаа бир шикчил будуттууар Мария Солун-оол билим чүлө он минаута чет-пизинде дыкка онза үкүп кел-ди.

Кежээликтей шин көргүзү-рүе чоопшуп келген. Улут, биче чон амыкшылдан кээп турганар. Шуту чүе дег, улут карз будуттар оон-мооо дагалар ажыр дегерге, ула-пайн дээрин бүргей алы бер-ген. Чазы кууду-ла эгелээ, шынап-ла, хуулап суг кууду тургаты-биле дөмөй. Мындай чыгытгыла чүу кижилер шикчил кирип дикшкен, арти-тер кеттинген идик-хевини уш-туп, будук гримин ашпай, ха-мык херекселерини сценалар үндүрүп каапкан.

Чазы азыр-даа хире эвес. Бистин бодалымыс дег мындай чүе каза турар. Хой чон чо-гуур шагылда чыгып калган. Мындай чыгытгыда канча шикчил көрүп силер деп тайла-бырлап чадалас бис.

Чазы-боран-даа биске улут шикчил болбас, шикчи мына-ла көрүп бис—деп нини халык мындай.

Мындай чыгытгыда бичик чаш кижилер билим бар шы-кал. Ийи шикчил иштине уруг-ларын бергезээр-дир — деп, Кадр-оол Ооржаконич дыкка сагыш човал чугаалап турду.

Ажырбас бис, бичик кижилерини чыгытгыла, шутал алган бис — деп, шуту чон мындай.

Ойнаар чер сери алза-даа болза, зөмөй-де дымдылар болган. Режиссеруус ойнаар деп айтыпкын берди.

Калды-даа үеде чонунга барал болуру мындай кү-дээге болгай, мычтанга кы-зыл ажалдап чорутуу-даа бо-дур — деп, Кадр-оол Оор-жаконич чугаалап турду. Бис-тер он минаута иштине белек болдууар. Анаа бир шикчил будуттууар Мария Солун-оол билим чүлө он минаута чет-пизинде дыкка онза үкүп кел-ди.

тер он минаута иштине белек болдууар. Анаа бир шикчил будуттууар Мария Солун-оол билим чүлө он минаута чет-пизинде дыкка онза үкүп кел-ди.

Шин-даа эгелээ, кижилер бу-руу боттарын аны-буруу чүе-биле шикчилын алган, эрзэн шокар-ла туре. Бичик чаш уруглар кускактазы ие-лер билим эндерик кой. Көрүк-чүлөр шикчил төөгүзүгө че-дир шикчил дикшкенер.

Эрткенде дүни чонун шикчил көрүп олурган сайдаларын арасында кылшатан чорутуу-га бичик уругтун ийи саар-ылд бонуу болган борт чы-дыр. Оларын шикчил туткан, херемге курдагы азып каап, ботангып турду. Күжүр чо-нунуун уран чугага мына. Олар амыдыралдын аны-буруу болушкунарын уран чүлө дамчыштыр боттарынын сеп-кил-түрүн билип алырын бичир аргазы мында чүе-дир ийин деп иштине ажал-ла болган мен. Ол чорук кижилер хей-агы кирип кээр чо-раар.

Суурнун бажычыларын чы-нында кургаккан хеп кудумчу дургаар. Шикчил уугу чед-динкинин амык режиссер Кадр-оол Сагдынын баш-тайгы базым оон эгелээ. Чоокта каа Кадр-оол Ооржа-кович Сагды Тыва АССР-ини алдарып артизи деп бек ат-ты тыгышкан. Ол дээрге чо-нун үлгүлөткө, моон сонгаар анза улут идегел-дир.

Кадр-оол Ооржаконич элээи хой шикчилерин режиссер. Бо-дуну чогалдык ажалымын шутт бердиген, талантыны артты. Оон ам-даа хойн монсар бис.

КАРА-КЫС МУНЗУК. РСФСР-ини болган Тыва АССР-ини улустун артизи.

Бөгүн — Уруглар номунун делегей хүнү НОМНАРНЫН ТӨНЧҮ ЧОК ДЕЛЕГЕЙИ

Чыл бүрүдө апрель 2-де, адаалыг дани чогаалчы Х. К. Андерсенин чуртталганын хүнүнө, Уруглар номунун делегей хүнүн дегерге турар. СЭТА-нын корреспондентини Ленинград чогуулаа улут тоол-чунун азын элээди бир оола-чур хойраайга литература бай-рылалын будуу-биле чет-кен болган номчукчуларын ийнар аян-чорук кылдырыче чадалас.

Ленинград областын амык үлгүлөткөч төвү Сосновый Бор хойраайын чуртталгалары уругларга кайгыткыч эки бе-лекти бараалгалган. Ортаады вестерини шикчил бичи-челди туткан, улут төвчүнүн номна-рынны маалдарларын оон иштине шикчил тургускан. Ол хойраайлашты Андерсенград деп алган.

Оон төвүдө чогаалчынын музейи бар. Оон уругларын чуртталгаларын өөреникчилер эгелээ. Оларын өй-нө-дээ, карапаштап-даа чуга-лап чуртталгалары Леймо-во-ла болган чүдөкпей Ойрек-огу, туртуштү ал-демир Со-датычыл болган хомбу иш-тинде Дагнына джиржитин-ген. «Тоолдар хаанынын» номна-ры — музейини бир тускай кезээ болгон. Номнарын амы-дыралы ам-даа узамчылап тур-гар. Андерсенин чогаалдары чүлө билим чуртувуста эр-тен дымдыла ийи тиражы бекен миллион хире элек-палары үнгөн. Хой дымдар кырында ол чымадын турга-зындаа бүгү республикалар дузалажын турар. Амы үеде боту делегейини уругларын төөлчүу апарган чогаалчынын

176 чыл бурунгаар төртү-түгөн чери Оденсенде ме-дэ-лери мында база маант тур-турар.

Тоолчунун төртүтүгөн хү-нүн боту ам-даа бир чыл чеп-поз. Андерсенград база де-дэгелар. Харыкчок бичик це-нага болуун баштайгы ойла-рактар шикчил уругларын студиясы бир дугаар бара-алгадыр. Ленинградтың С. М. Ки-ров аттыг үлгүлөткө опера болган балет театрынын ар-тистери мааза база келир. Олар «Хар дагынынын» ук-кыла даштуур С. Баяненин чогаалканы «Кай биле Герданын төөгүзү» деп чаа опералар үлгүлөткө көрү-гүр.

О. СЕРДОБОЛЬСКИЙ, СЭТА-нын корр. Ленинград облазы.

САННАР, ФАКТЫЛАР

«Ном үндүрүлгөзүнүн хер-еон хогжудер. Параллага про-дукциалын, малагыла уруглар-га болган улут улуска чечен чогаалы парлан үндүрүгөне хергелээди улал дору халды-рар. Ном парлаганынчү пол-дигатгы күтсөдөзүнүн шына-рын билир» — деп, «1981-1985 чылдарда болган 1990 чылга чедир үеде ССРЭ-нин экономикагы болган социал хогжудезинин кол угалыныш-кынарында бижэн.

Уругларга чечен чогаалды М. Горький «Улут-делегей» оран деп алган.

ССРЭ-де үнүп турар алды номуну бирөөн уруглар но-мнаны.

Чурттуу тускайлаан 80 хире ном үндүрүр чедерин чыл санында үш муу ажыг аттын нини тиражы 500 миллион экемпляр номнарын уруглар-га парлан турар.

ССРЭ-де 160 солунуу бол-ган 72 журналы уругларга үндүрүп турар.

ССРЭ-нин улустарынын 58 дымдарында болган 37 дашты-кы дымдарда парлан турар.

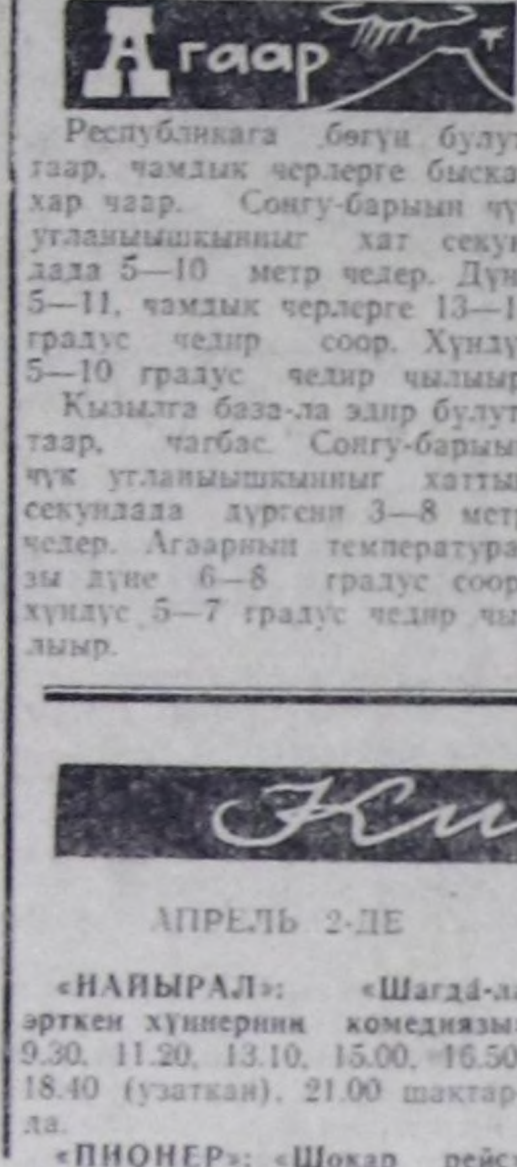
Совет эрге-чагырганын чы-дарында уругларга номнарын 10 миллион экемплярын үн-дүргөн.

Уругларга ном парлаар кыл-дыр тускайлаан чедеринчү би-рээзи — «Детская литерату-ра» — 1933 чылда тургу-сунган. Ол чыл бүрүдө 650 ат-тыг 200 миллион номну үндү-рүп турар.

Бистин чуртувуста бичик номчукчуларга номнарын (СЭТА).

В. КУДРЯВЦЕВИЧ «Частин тымыж» деп фототезу.

В. КУДРЯВЦЕВИЧ «Частин тымыж» деп фототезу.

Бистин чуртувуста чыгып болган делегейини шыдыраа маргылдазы Талынге чокта чаа дооулап, а апрельдин эгеленде Москвага база бир делегей маргылдазы эгелээр. Делегей чепчолуучу кижилер-биле гроссмейстерлер маргылдазы анаа эртер. Каска-зы-биле чугаалаар, шыдыраа маргылдааларын уламчыла-лы болуп турар. Талынге ол маргылдаанын чеди дугаары ол, оон ам уш улаа Паула Кер-еке тураскалы эртерген. Бүгү Эстонияга эртерген Керексе ту-раскааткан шыдыраа фести-валын (оон программалык «Шыдыраа иделелелер», аны-буру маргылдаалар, кежээ-байыраллар, хары угда ойна-рынын сенастары, беселалар, лекциялар кирген) түниси Талынге эртер ол маргыл-да болган.

Анаа элээи каш чурттарлаа 16 шыдыраачы киришкен. Делегей чепчолуучу чоран Михаил Таль бирге чеге үнгөн.

Апрель 3-тен 24-ке чедир Москвага бирге гроссмейстер-лерини маргылдазы эртер. СССР-ден апаа, Анатолий Карповтан аңгыда, делегей чепчолуучу чоран Тигран Петросян, Василий Смирнов, а ол шыкш Юрий Балонов, Александр Беляский, Гарри Гаспаров, Лев Полугаевский олар кирип. Даштыкыда Ульф Алдерсон (Швеция), Флорин Георгиу (Румыния), Энтони Майлс (Англия), Лай-он Портни (Венгрия), Эрте-ном Торре (Филиппины), Ян Смейкал (ЧССР) болган Ян Тимман (Голландия) олар кел-ди.

Шыдыраа делегейини «смы-дистар» Делегей салдынын болган эртем-техникти, а-рылзаларын конгресс-залы-га маргылажыр. Анаа олар-нын оонун 1000 ажыг кижилер болур.

В. БАБКИН, СЭТА-нын корр.

телевидение

АПРЕЛЬ 2-ДЕ
БИРГИ ПРОГРАММА

МОСКВАДАН

8.00 — «Ус». Информастыг программа, 8.40—Эртенги гимнастика. 9.05 — «Алешканын шыкшымы». Уран-чечен фильм. 10.30 — «Бар-даа болза, бүгү-рөгөч эвес» 11.30 — «Медзалар». 11.35—14.30—Чансар. 14.50—Документалдыг фильмдер про-граммасы. 15.35 — «Шыдыраа школазы». Разрядтыгар клас-сы. Оюнун ортузу. 16.05 — «Партиянын дайынчы». СЭП-ини XXVI сепидинин делегейи. РСФСР-ини Дзели Советини депутатты, Социалист Күш-ажылды Маладыр «Кадим болган Москва» заво-дун кан элдриникин В. И. Конгетини дугайында теле-фильм. 16.35 — «Орус чүлө». 17.05 — «Москва чогууга ужу-ражымышкылар».

КЫЗЫЛДАН

17.35 — «Делегей байдалын доочулап». Дамчытгыла. 17.50 — «Көз» ажал-агы ажалдарын доочулап. МОСКВАДАН

18.00 — «Миллионнарпын диничи университетте». Маг-нитогорсктин металлургия комбинатынын коллективтери социал-экономикагы соор-галарын шикчилер турары джуржудазында дугайында.

КЫЗЫЛДАН

18.30 — Телемдээр (тыва болган орус дымдар). МОСКВАДАН

18.45 — Бөгүн делегейде. 19.00 — «Москвага чаз». Ки-ночурумал. 19.05 — «Европа-га—бизги тайбын». Политич-ти тайлырлажыкы Э. Мина-канов эртерген. 19.20 — «Тел телевиденини экраныга бир дугаар». «Ак парохоз» деп уран-чечен фильм Ч. Айматов түн ийи аттыг тоожуун бузгар. 21.00 — «Ус». Инфор-мастыг программа. 21.55 — 22.55 — ССРЭ-нин улустун артизи Евгений Нестеронун концерти. Төвчүлүдө — Бөгүн делегейде.

ИЙНИН ПРОГРАММА МОСКВАДАН

17.35 — Болгар композитор-ларын чогаалдарын Софий-нин күрүс филармониянын оркестры күтсүр.

КЫЗЫЛДАН

18.00 — «Аркадий Гайдар». Документалдыг фильм.

МОСКВАДАН

18.30 — Улустун аялгалары. КЫЗЫЛДАН

18.45 — 19.15 — «Нилелла Курганкина танцалар туре. Фильм-концерт».

Редактор В. С. ШАРАВИН.

Редакциянын адреси:

Кызыл, Шетиники-Кравченко кудумчуу, бажин № 3. ТЕЛЕФОНЫ. Редакторун 2-24-63, редакторун оралакчыларын 2-35-24, 2-31-75 харысалгалы секретарияты 2-23-35, секретарияты 2-23-35, партияны шыдыраа болгон совет тургузган калдыктарын 2-37-13, пропаганда кылдыктын 2-31-75, культура кылдыктын 2-23-54, көзө ажал-агы кылдыктын 2-21-47, үлгүлөткө кылдыктын 2-31-75, чага кылдыктын 2-41-27 информация кылдыктын 2-20-60, корректорларын 2-27-41, бухгалтерияны 2-12-45, солун келбейн барганда 2-32-75 телефонче долгаар.

Телаж 17866 Чыгыш № 922
СОЛУН НЕДЕЛЯДА
6 КАТАП УНЕР